

بررسی عوارض جانبی تزریق درون مثانه ای واکسن ب.ث.ژ در درمان سرطان مثانه

فاطمه طالبی کیاسری^۱، فاطمه محمدپور^۱، محفوضه السادات خاتمی^۱، شیدا ذوالفقاری^۱، محسن پورعزیزی^۱، حمید شاهین فر^۱، پرویز کوخایی^۲

^۱ کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران.

^۲ دانشکده پزشکی، دپارتمان ایمونولوژی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران

مقدمه و هدف: سرطان مثانه دومین شایع دستگاه ادراری - تناسلی در جهان است که جراحی، شیمی درمانی، پرتوتراپی و ایمونوتراپی از رایج ترین روش های درمان آن می باشد. از این میان، تزریق درون مثانه ای واکسن ب.ث.ژ به عنوان یکی از روش ها در درمان سرطان های سطحی مثانه و جلوگیری از عود تومور بعد از جراحی، قابل استفاده است. از آن جایی که میزان اثر بخشی یک روش درمانی، به عوارض جانبی ناشی از آن وابسته است، هدف از این مطالعه بررسی عوارض جانبی ناشی از تزریق درون مثانه ای ب.ث.ژ در درمان سرطان مثانه می باشد.

مواد و روش ها: در این مطالعه مروری، با بررسی کلیدواژه های Bladder Cancer و معادل های آن در MeSH، به همراه کلید واژه های Vaccination, Prevention, و همچنین Side effect, Adverse effect, Unwanted effects در پایگاه های اطلاعاتی Pubmed، Medline, Google Scholar و SID، 117 مقاله استخراج گردید. معیارهای اولیه ورود به مطالعه، مقالات انگلیسی بدون محدودیت در سال انتشار و مطالعات بر روی انسان لحاظ گردید که با ارزیابی محتوای مقالات و ارتباط آنها با عنوان تحقیق، مقالات اصیل برای ارزیابی اثرات جانبی واکسن های سرطان مورد استفاده قرار گرفت.

یافته ها: در مجموع التهاب مثانه به عنوان شایع ترین عارضه جانبی واکسن مطرح می باشد. عوارض جانبی ناشی از تزریق درون مثانه ای واکسن ب.ث.ژ در درمان سرطان مثانه، در اغلب موارد خفیف و گذرا بوده که شامل تحریک پذیری مثانه، سندروم شبه آنفولانزا، هماچوری ماکروسکوپی، تب و لرز، سوزش و تکرر ادرار، عوارض پوستی در محل تزریق (ویتیلیگو، پاپول، پاسچول، زخم و آبسه)، ضعف و کسالت می باشد. عوارض شدید، مزمن و حتی در برخی موارد تهدید کننده حیات بیمار نیز در مواردی گزارش شده است که عبارتند از: سبسیس و شوک سبتیک، نارسایی تنفسی مزمن، نارسایی کلیوی، التهاب گرانولوماتوز کبد، التهاب ریه، درد و التهاب مفاصل، پان سیتوپنی، سندروم رایتز، اختلال نعوظ و درگیری مغز استخوان.

نتیجه گیری: با وجود این که عوارض جانبی شدید در این نوع درمان، نادر هستند، اما به علت تاثیر این عوارض بر سلامت و حیات بیمار، شایسته است پزشکان احتمال بروز این عوارض شدید و نادر را در حین و یا حتی چند سال بعد از درمان بیماران با این شیوه، مورد توجه قرار دهند و با توجه به وضعیت بیمار، در مورد استفاده یا عدم استفاده از این روش درمانی، تصمیم گیری صورت پذیرد.

کلمات کلیدی: ب.ث.ژ - واکسن - سرطان مثانه - عوارض جانبی

همایش پژوهشی سالیانه دانشگاه علوم پزشکی سمنان